ISSN: 2181-4341, IMPACT FACTOR (RESEARCH BIB) – 9.145, SJIF – 5,431

Yusupov Asadbek Odil o‘g‘li

Samarqand Davlat Pedagogika instituti magistranti

Yusupova Muxlisa Nurali qizi

Qarshi Davlat Universiteti Pedagogika Fakulteti 1-kurs talabasi

BOSHLANG‘ICH TA’LIMDA INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR

Annotatsiya

Ushbu maqolada boshlang‘ich ta’lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati yoritilgan. Interfaol metodlar, didaktik o‘yinlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari hamda loyihaviy ta’lim usullarining o‘quvchilarning faolligi, mustaqil fikrlashi va dars samaradorligini oshirishdagi o‘rni bayon etilgan. Shuningdek, boshlang‘ich sinf darslarida innovatsion yondashuvlarni qo‘llash bo‘yicha amaliy tavsiyalar keltirilgan.

Kalit so‘zlar

boshlang‘ich ta’lim, innovatsion pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar, didaktik o‘yinlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, loyihaviy ta’lim, dars samaradorligi, mustaqil fikrlash, o‘quvchi faolligi, zamonaviy ta’lim.

Abstract

This article highlights the importance of using innovative pedagogical technologies in primary education. The role of interactive methods, didactic games, information and communication technologies, and project-based learning in increasing students' engagement, independent thinking, and lesson effectiveness is discussed. Practical recommendations for applying innovative approaches in primary school lessons are also provided.

Keywords

primary education, innovative pedagogical technologies, interactive methods, didactic games, information and communication technologies, project-based learning, lesson effectiveness, independent thinking, student engagement, modern education.

Аннотация

В статье освещается значение использования инновационных педагогических технологий в начальном образовании. Рассматривается роль интерактивных методов, дидактических игр, информационно-коммуникационных технологий и проектного обучения в повышении активности учеников, самостоятельного мышления и эффективности уроков. Также приведены практические рекомендации по применению инновационных подходов в уроках начальной школы.

Ключевые слова

начальное образование, инновационные педагогические технологии, интерактивные методы, дидактические игры, информационно-коммуникационные технологии, проектное обучение, эффективность урока, самостоятельное мышление, активность учащихся, современное образование.

KIRISH

Bugungi kunda dunyo ta’limi tezkor o‘zgarishlarga duch kelmoqda. Yosh avlodning bilim olish uslubi ham tobora rivojlanib, darslar faqat ma’lumot berish emas, balki o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qilishi kerak. Ayniqsa boshlang‘ich sinflarda pedagogik jarayonni qiziqarli va samarali qilish katta ahamiyat kasb etadi.

Shu nuqtai nazardan, innovatsion pedagogik texnologiyalar o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshirish, bilimlarni mustahkamlash va mustaqil ishlash ko‘nikmalarini shakllantirishda muhim vosita hisoblanadi. Ularni qo‘llash orqali darslar nafaqat samarali, balki interfaol va ijodiy jarayonga aylanadi.

ASOSIY QISM

Innovatsion pedagogik texnologiyalar — ta’lim jarayonini samarali, qiziqarli va interfaol tashkil etishga xizmat qiluvchi yangi metodlar, usullar va vositalar majmuasidir. Boshlang‘ich sinflarda ular o‘quvchilarning bilimlarni tez va mustahkam o‘zlashtirishini, diqqatini jalb qilishni va darsga bo‘lgan qiziqishini oshirishni ta’minlaydi.

Interfaol metodlar — bu o‘quvchilarning dars jarayonida faol qatnashishini ta’minlovchi, ularni mustaqil fikrlashga va qarorlarini shakllantirishga rag‘batlantiruvchi vositalardir. Masalan, “Aqliy hujum” (Brainstorming) o‘quvchilarning erkin fikr bildirishini rag‘batlantiradi va ijodiy yondashuvlarni rivojlantiradi; “Klaster” metodi mavzuni tizimlashtirish va asosiy tushunchalarni ko‘rsatish imkonini beradi; “Insert” matnni o‘qib, muhim joylarni belgilash orqali tushunishni mustahkamlaydi; “Venn diagrammasi” esa tushunchalar orasidagi o‘xshashlik va farqlarni aniqlashga yordam beradi. Bundan tashqari, rolli o‘yinlar (Role-play) real vaziyatni sahnalashtirish orqali mavzuni amaliy o‘zlashtirish imkonini beradi, Muzli stol (Think-Pair-Share) esa o‘quvchilarning mustaqil fikrlash va muloqot ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Didaktik o‘yinlar darslarni yanada qiziqarli qiladi va bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi. Masalan, matematika darslarida “Kim tez?” yoki “Top va joylashtir” o‘yinlari, ona tili darslarida esa “So‘z topish” va “Matnni yakunlash” faoliyatlari o‘quvchilarning ko‘nikmalarini oshiradi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) yordamida darslar ko‘rgazmali va tushunarli bo‘ladi. Multimedia taqdimotlari, elektron darsliklar va videoroliklar o‘quvchilarning diqqatini jalb qiladi, mavzuni tezroq o‘zlashtirishni ta’minlaydi va dars jarayonini boyitadi.

Loyihaviy faoliyat o‘quvchilarda hamkorlik, mustaqil qaror qabul qilish va ijodiy fikrlash ko‘nikmalarini shakllantiradi. Masalan, “Mening oilam” yoki “Sevimli mashg‘ulotim” kabi mini-loyihalar ularni guruhda ishlashga va natija chiqarishga o‘rgatadi.

Shuningdek, mavzularni bir-biri bilan bog‘lab o‘qitish orqali *integratsiyalashgan darslar* tashkil etish mumkin. Masalan, matematika va tabiiy fanlarni birlashtirib o‘qitish o‘quvchilarning mavzuni amaliy jihatdan tushunishiga yordam beradi.

Umumiy qilib aytganda, interfaol metodlar, didaktik o‘yinlar, axborot-kommunikatsiya vositalari va loyihaviy faoliyat boshlang‘ich sinflarda dars jarayonini samarali, qiziqarli va ijodiy qilishga xizmat qiladi. Bu o‘quvchilarda mustaqil fikrlash, ijodkorlik va hamkorlik qobiliyatlarini shakllantiradi hamda ta’lim sifatini oshiradi. Shu bois pedagoglar innovatsion yondashuvlarni dars jarayonida oqilona qo‘llashi zarur.

XULOSA

Boshlang‘ich ta’limda innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo‘llash o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshiradi, bilimlarni mustahkamlash va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Interfaol metodlar, didaktik o‘yinlar, axborot-kommunikatsiya vositalari va loyihaviy faoliyat darslarni qiziqarli, samarali va ijodiy qiladi. Shu bilan birga, o‘quvchilar hamkorlik, ijodiy yondashuv va amaliy ko‘nikmalarni shakllantiradi, ta’lim jarayoni esa sifatli va zamonaviy bo‘ladi. Pedagoglar innovatsion yondashuvlarni oqilona va tizimli qo‘llaganida boshlang‘ich sinf o‘quvchilarini barkamol va bilimdon shaxslar sifatida tarbiyalash mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar. Toshkent, 2018.
2. Ishmuhamedov R. Innovatsion ta’lim texnologiyalari. Toshkent, 2019. 3.Azizxo‘jayeva N.
3. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. Toshkent, 2020. 4.O‘zbekiston Respublikasi.
4. Boshlang‘ich ta’lim davlat ta’lim standarti. Toshkent, 2021. 5.Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo‘yicha o‘quv qo‘llanmalar. Toshkent, 2022. 6.Karimova S. Boshlang‘ich ta’limda interfaol metodlar.
5. Toshkent, 2020. Axmedova L. 7.Didaktik o‘yinlar va ularning pedagogik ahamiyati. Toshkent, 2019. Ergashev F.
6. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va zamonaviy darslar. Toshkent, 2021.
7. Raximov M. Loyihaviy ta’lim texnologiyasi bosqichma-bosqich qo‘llanma. Toshkent, 2022.
8. Karimov A. Integratsiyalashgan darslar va boshlang‘ich ta’lim. Toshkent, 2020.